

πῶς σκώθηκαν οἱ κλέπται εἰς ὅλα τὰ χωριά
καὶ ἄρχισαν καὶ κάμνουν μεγάλη λιμουριά
φερμάνι νὰ ζητήσουν γιὰ σὲν Ἀλῆ πασιᾶ
γιὰ νὰ τοὺς πολεμήσης, νὰ κάμης χαλασιά».

240 Μουχτάρ πασιᾶς τ' ἀκούει καὶ λέγει «Τ' εἶν' αὐτά ; σ. 39
παρόμοια νὰ γίνουν δὲν εἶναι δυνατά».

εὐθὺς λοιπὸν σηκώθη καὶ λέγει μὲ θυμό·
«Δός μου δέκα χιλιάδες νὰ πάν' νὰ πολεμῶ,
νὰ πάνω νὰ χαλάσω τὴν Λάρσσαν φανερά,

245 ν' ἀκούση κι' ὁ σουλτάνος Μουχτάρην μιὰ φορὰ !
νὰ πάρω Σαλονίκην μὲ τὴν Ἀρβανιτιάν,
στὴν Ἄνδρινὲ νὰ πάνω νὰ δώσω τὴν φωτιάν.

Βελῆ πασιᾶς νὰ πᾶν μ' ὅλην τὴν Λιαπουριάν,
νὰ μῆθῃ εἰς τὸν Μορέαν νὰ κάμη λιμουριάν».

250 Τοῦ λέγει ὁ βεζύρης «ἄς εἶν' ὑπομονή,
ἢ κάκια τοῦ Σουλτάνου δὲν εἶν' παντοινή».
«Μπαμπᾶ μου, τ' ἀπεκρίθη, ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ
εἰς κάστρον νὰ μὲ κλείσουν, ποτὲ δὲν τὸ φτουρῶ».
«Ἐσὺ νὰ μὴ φροντίσης, Βεζύρης τοῦ μιλεῖ,

255 εἰς τὸ Μπεράτι στέλλω τὸν γιόν μου τὸν Σαλῆ».

«Καλά πες, ντουβλετλή μας», τοῦ εἶπαν ὁ καθεὶς
κι' ἔπαυσαν τὸν θυμόν του τὸν μέγαν παρευθὺς.
καὶ κράζει τοὺς μουλάδες τοὺς λέγει φανερά
«Τὰ σπήττι σας τὰ θέλω κονάκια μιὰ φορὰ.

260 διακόσια σπήττια τώρα καλὰ νὰ τοιμασθοῦν
καὶ διαλεχτὰ νὰ εἶναι κι' ἄς πᾶν' νὰ στοχασθοῦν».

Σὰν ἤκουσαν οἱ Τοῦρκοι αὐτὸν τὸν ὄρισμόν,
ἀπέμειναν χαμένοι μὲ μέγαν στοχασμόν.

«Γιατί ἡμᾶς τῶν Τούρκων κονάκια νὰ μᾶς πῆ

σ. 40

265 καὶ τοὺς παλιορωμαίους τοὺς ὑπεραγαπεῖ.

ἐκίνησαν κι' ἐπῆγαν μιὰ μέρα στὸ τζαμί
τοίμασαν τὰ κονάκια μ' ὅλην τους τὴν τιμή.
ὅλων τῶν Ἀρβανίτων κονάκια νὰ δωθοῦν
νὰ φέρουν τὰς φαμίλιας καὶ μέσα νὰ σταθοῦν.

270 Ἕνας τοῦρκος ἀφέντης Κατῆς εἶχε σταθῆ

ἐβγῆκεν σιτὸν βεζύρην γιὰ νὰ ἀπαντηθῆ.

«Ἄμάν ἄμάν, αὐθέντα μ', αὐτὸ δὲν τὸ φτουρῶ,
τὸ σπίτι μου ν' ἀφήσω ποτὲ δὲν ἠμπορῶ,

- Βεζύρης τὸν ἀκούει, πολ' εἶχεν ὀργισθῆ
 275 τοῦ λέγ' ἀπ' ἔμπροσθέν του νὰ πᾶν νὰ κρημνισθῆ.
 «Ἀμάν, μεταφωνάζει, αὐθένταμ' ντουβλετλή,
 νὰ σῶλθ' ἀπὸ τὴν Πόλιν φερμάνι χαϊρλή».
 «Κρεμάστε τον, φωνάζει αὐτὸν τὸν κερατᾶ,
 μὲ ποῖον κουβεντιάζει, τί λόγια εἶν' αὐτά;»
 280 Ὅλον του τὸ ριζιάλι ἀρχίζει τοῦ μιλή,
 γιὰ νὰ μὴν τὸν κρεμάση καὶ τὸν παρακαλεῖ.
 τοὺς κάμει τὸ χατίρι προστάζει νὰ δαρθῆ
 κι' ὕστερα τοὺς προστάζει γιὰ νὰ φυλακωθῆ.
 Εὐθὺς λοιπὸν ἀρχίζουν τὸν δέρνουν, τὸν βαροῦν,
 285 φακιόλι καὶ μπινίσι στὴν γῆν κολοσβαρνοῦν
 καὶ πάλιν τοὺς προστάζει σεργοῦνι νὰ γενῆ
 σιὸ Τεπελέν' νὰ πάνη ἐδῶ νὰ μὴ φανῆ.
 καὶ κράζει τὸν δεσπότην κύρ Σιαῦρον καὶ μελά.
 τοὺς γλυκοκουβεντιάζει μὲ λόγια ἀπαλά.
 290 κονάκια τοὺς γυρεύει πολλὰ νὰ τοιμασθοῦν
 ἀμέσως νὰ τὰ εὔρουν κι' ἄς πᾶν νὰ στοχασθοῦν.
 τοῦ ἔγραψαν κονάκια τρακόσια μιὰ φορὰ
 τοῦ πῆγαν τὸ δευτέρι τοὺς εἶπε φανερά.
 καὶ ἄλλα τόσ' ἀκόμα νὰ μοῦ συγουρευθοῦν,
 295 ἔτοιμα νᾶναι ὄλα γλίγωρα νὰ βρεθοῦν.
 κράζει τὸν κύρ Ἀλέξη διὰ νὰ στοχασθῆ
 μ' ὄλους τοὺς ζαγορίσιους καὶ νὰ κουβεντιασθῆ
 νὰ τοὺς παρακινήση στὴν πόλιν νὰ βρεθοῦν.
 τάχα πᾶς βῆκαν κλέπτιας νὰ παραπονεθοῦν.
 300 Εὐθὺς ὁ κύρ Ἀλέξης τοὺς βγάζει ἔμπροσθά,
 μέσα εἰς τὸν βεζύρη τὸν εἶπε σιὰ σωσθά,
 ἔσεῖς εἶσθε δικοί μου ἐγὼ σᾶς ἐγαπῶ,
 ἔσεῖς νὰ μοῦ σταθῆτε ἐγὼ θὰ σᾶς τὸ πῶ.
 Πασιόμπης στὴν πόλιν μ' ἔκαμε διαβουλιάν,
 305 καὶ ἔβαλε εἰς λόγια μ' αὐτὸν τὸν βασιλιάν,
 νὰ πᾶτε εἰς τὴν πόλιν μὲ τέτοια βουλήν,
 νὰ καύσητε τὴν ἴψαθαν ὄλοι στὴν κεφαλήν.
 κι' ἂν λάβητε τὴν τήχην κι' ἐγὼ συγχωρηθῶ,
 ἀνθρώπους θὰ σᾶς κάμω σὰν ἐλευθερωθῶ.
 310 κι' ἂν δὲν μὲ συγχωρησῆτε καὶ στείλλ' ἄλλον πασιᾶν,
 τὸν κόσμον θὰ τὸν καύσω θὰ κάμω χακασιάν.

- Ἔτζ' εἶπε καὶ τοὺς στέλλει νὰ πᾶν νὰ στοχασθοῦν, σ. 42
καὶ ἓνας μὲ τὸν ἄλλον γιὰ νὰ κουβεντιασθοῦν.
Τοῦ λέγ' ὁ κὺρ Ἀλέξης τί νὰ κουβεντιασθοῦν;
315 κορμπάνι νὰ σοῦ γένουν νὰ πᾶν νὰ τοιμασθοῦν,
ἀκόμη ἂν ὀρίζης καὶ γὼ νὰ τοιμασθῶ,
στὴν πόλιν νὰ πηγαίνω χωρὶς νὰ στοχασθῶ.
ὄχ', ὄχι κὺρ Ἀλέξη ἐσὺ μὴν τοιμασθῆς,
ἔχεις δουλιὰν νὰ κάμης ἐδῶ θὰ χρειασθῆς.
320 ἐκίνησαν καὶ πῆγαν κι' αὐτοὶ οἱ ὄρφανοί,
τὴν ψάθαν γιὰ νὰ καύσουν νὰ βάλουν τὴν φωνή.
αὐτὰ ὅπου τοὺς εἶπε ἐκείνην τὴν νυκτιᾶ,
ἐπῆγαν εἰς τὴν Πόλιν στοῦ βασιλιῶς τ' αὐτιᾶ.
πῆγαν οἱ ζαγορίσιοι πάσχουν δὲν ἤμποροῦν,
325 στὴν πόλιν νὰ πηγαίνουν θαυμάζουν κι' ἀποροῦν,
τί ἔστειλε μεντζίλια ὅλοι γιὰ νὰ πιασθοῦν,
στὴν πόλιν νὰ τοὺς φέρουν ν' ἀποκεφαλισθοῦν.
κι' ἓνας φίλος τοὺς γράφει νὰ φύγουν ἀπ' ἐκεῖ,
τί ὅλους θὰ σᾶς κόψουν ὀργὴ βασιλική.
330 σηκώνονται κι' ἀρχίζουν νὰ φεύγουν παρευθύς,
σὰν ἔλαβαν τὸ γράμμα καὶ τοῦδεν ὁ καθεὶς.
ὁ βασιλιάς προστάζει αὐτὸν τὸν Δραμαλὴν
στὴν λάρσσα νὰ πηγαίνη τὸν ἔκαμε βαλῆν.
στέλλει καὶ τὸν βεζύρη τὸν Ἰσμαῆλ πασιᾶν,
335 τὰ Γιάννινα νὰ πάρη ἀπ' τὸν Ἀλῆ πασιᾶν.
.¹
κι' ἀγιάνιδες μεγάλοι ἀνδρεῖοι καὶ πολλοὶ σ. 45
ἦλθαν νὰ πολεμήσουν αὐτὸν τὸν Καραλῆ.
Ἀλῆ πασιᾶς προστάζει τ' ἀσκέρι νὰ γραφθῆ
καὶ νὰ τὸ διορίση μ' αὐτοὺς νὰ κτυπηθῆ.
340 τὸν Μέρμπεην Βριόνην μ' ἀσκέρι ἀρκετὸ
τὸν ἔστειλε νὰ κάτζη στὸ Μέσσοβον αὐτό.
τοῦ ἔδωκε κιουλέδες καὶ τόπια φοβερά,
στρατεύματα τοῦ δίδει ἀνδρεῖα καὶ γερά.
Χρῆστον Παλάσκα στέλλει καὶ Σέλφον ἐν αὐτῷ
345 μ' ὅλους τοὺς τοπτζῆδες, στρατεύμα δυνατό.
στὰ Τρίκκαλα νὰ κάτζουν Παλάσκα νὰ τιμοῦν

1) Λεῖπουν αἱ σελίδες 43 καὶ 44.

- καὶ ὅταν τοὺς προστάξῃ, τότε νὰ πολεμοῦν.
 Μουχτάρ πασιᾶν τὸν στέλλει νὰ πάνῃ νὰ σταθῇ
 Μπεράτι νὰ φυλάξῃ καὶ νὰ ἀντισταθῇ.
 350 Βελῆ πασιᾶν τὸν στέλλει μὲ δόξαν μὲ τιμὴ
 στὴν Πρέβεζα νὰ κάτῃ, γερὰ νὰ πολεμῇ.
 Ἀχμέτ πασιᾶν προστάζει στὴν Πάργα νὰ σευθῇ
 γερὰ νὰ πολεμήσῃ, νὰ μὴ παραδωθῇ.
 ἔστειλε καὶ στὴν Σούλην νὰ πάνῃ νὰ σταθῇ
 355 αὐτὸς ὁ Μουρτοτζιάλης, πιστὸς νὰ τοῦ βρεθῇ
 στὴν Τζαμουργιάν νὰ κάτῃ νὰ στήσῃ τὸ ὄρδι
 αὐτὸς ὁ Καπετάνος τοῦ Κήτζου τὸ παιδί.
 τὸν Τηλαχάμπεγ' στέλλει μὲ δόξαν μὲ τιμὴ
 στὸ κάστρο τοῦ Νεμπάκτου γερὰ νὰ πολεμῇ.
 360 κι' εἰς ὅλα τὰ νιερβένια οἱ κλέπται νὰ σταθοῦν,
 γερὰ νὰ πολεμήσουν πιστοὶ νὰ τοῦ βρεθοῦν.
 Προσκύνησαν ὅσ' ἦταν σιὸν Νέμποκτον ψηλὰ
 καὶ ἔδωκαν τὸ κάστρον καὶ βρέθηκαν καλὰ
 προσκύνησαν κι' οἱ κλέπται γυρίζοντας πολλοὶ
 365 κι' ἔδωκαν τὰ νιερβένια σ' αὐτὸν τὸν Δραμαλῆ.
 Ἄνθρωποι τοῦ γυρίζουν σιράτευμα περισσὸν
 καὶ δὲν τοῦχ' ἀπομείνει σχεδὸν καὶ τὸ μισόν,
 πολέμησαν στὴν Λάρσσα, πολέμησαν ὁμοῦ,
 ὁ Μπέρμπεης κι' ὁ Σέλφος μετὰ πολλοῦ θυμοῦ,
 370 τοῦ ἔπιασαν καὶ σκλάβους ἀνθρώπους ἀρκετούς,
 οὓς στέλνουν τοῦ βεζύρη, τοὺς ἄφηκε κι' αὐτούς.
 Ἰατ' ἦταν σαλεπτζήδες ἀπὸ τὴν Γκωγκουριάν.
 καὶ πῆγαν εἰς τὴν Λάρσσαν νὰ κάμουν Λειμουριάν.
 ὁ κόσμος ἐφοβήθη, πίπτει εἰς στοχασμόν,
 375 τὸ πῶς νὰ ἀποφύγουν τοῦ διοῦ τους τὸν χαμόν.
 νὰ μὴν ἀποχαλίσουν τὸ διό τους νὰ χαθῇ,
 καὶ πάσχει ὁ καθένας νὰ ἀναμερισθῇ
 φορτώματα τὰ δένουν τὰ τζιοβαερικά,
 χρυσᾶ φορέματά τους καὶ τὰ ἀσημικά,
 380 χαλκώματα, καρπέτες καὶ πεύκια φοβερά,
 σελτέδες καὶ χιράμια καὶ ροῦχα τρομερά,
 τζιμπούκια ἰντέπια, μαμέδες φοβερούς,
 ταμπάκια ἀσημένια καὶ ἀργυρούς σταυρούς.
 ἄρχισαν γιὰ νὰ δένουν φορτώματα πολλὰ,

σ. 46

σελ. 47

2

- 385 εἰς τὰ χωριά τὰ στέλνουν ὄλα τους τὰ καλά,
 ἀρχίνησαν νὰ φεύγουν ἄνθρωποι περισσοί,
 ἄλλοι στοὺς Καλαρρύτας, ἄλλοι εἰς τὸ νησί,
 ἄλλοι εἰς τὰ Ζαγόρια, ἄλλοι εἰς τὰ βουνὰ
 καὶ πότε εἶχαν πάθει παρόμοια δεινά ;
- 390 Τ' 'Αλῆ πασιᾶ τοῦ λέγει αὐτὴ ἡ ἀρβανιτιὰ
 πῶς ἔμασε τὸ βῖό τους καὶ φεύγ' ἡ ἀρχοντιὰ.
 ἐπρόσταξ' ὁ βεζύρης τινὰς μὴ μεταβγῆ
 καὶ στέλλει τοὺς παπαῖδες νὰ ποῦν τὴν προσταγὴ.
 ὅσ' ἔφυγαν ὅς εἶναι κι' ὅσ' εἶναι νὰ σταθοῦν
- 395 καὶ στέλλει εἰς τὰς πόρτας διὰ νὰ φυλαχθοῦν.
 λοιπὸν ὅσ' εἶχαν γνῶσι κι' ἀργύρια πολλὰ
 μὲ τὸν καιρὸν τους βῆκαν καὶ ἔκαμαν καλά,
 καὶ ὅσοι δὲν εἶχαν γνῶσιν πτωχοὶ καὶ ἀρχοντιὰ
 ἔμειναν εἰς τὸ τέλος καὶ τῆ' ἔκαστ' ἡ φωτιὰ.
- 400 Τ' 'Αλῆ τὴν δυστυχίαν ν' ἀρχίσωμεν εἰθὺς
 κι' ἄς φέρθηκεν ὁ κόσμος, ὡς θέλησε καθεὶς.
 Ὁ Γκαβοστέριος πάλιν ἀπ' τ' ἄλλο τὸ πλευρὸν
 τοῦ γύρισε καὶ τοῦτος στὸν ἴδιον καιρὸν
 σὰν τ' ὄμαθ' ὁ βεζύρης, λυπήθηκε πολὺ
- 405 καὶ κράζει τὸν Δεσπότη καὶ ἔττι τοῦ μιλεῖ.
 «Νὰ πᾶς κατὰ τὴν Λάκα, στῆς Σούλης τὰ χωριά
 μαζὶ μὲ τὸν 'Αλέξη νὰ μάσης τὸν ραγιᾶ.
 εἰς ὄρκον νὰ τοὺς βάλῃς, μέγαν, φοβερὸν
 νὰ μὴ μοῦ τὸ γυρίσουν εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν».
- 410 'Αλέξης καὶ Δεσπότης κατὰ τὴν προσταγὴ
 τοιμάσθη ὁ καθένας στὴν Σούλην γιὰ νὰ βγῆ
 σπνάζουν τοὺς ξαγιαδες διὰ νὰ ὀρκισθοῦν,
 νὰ μὴ τοῦ τὸ γυρίσουν, πιστοὶ νὰ τοῦ σταθοῦν.
 Ὁρκίσθησαν οἱ μαῦροι νὰ μὴ φανερωθοῦν
- 415 γιὰτὶ δὲν ἠμποροῦσαν ἀλλέως νὰ φερθοῦν.
 εἰς μερικὰς ἡμέρας ἄλλ' εἶδησις κακὴ
 Συρράκον, Καλαρρύται γύρισαν ἀπ' ἐκεῖ.
 ἔστειλεν ὁ βεζύρης τὸν Τζάν ἀρματωλὸν
 νὰ πὰν νὰ τοὺς χτυπήσῃ μὲ στράτευμα καλόν,
- 420 νὰ πὰν νὰ τοὺς χαλάσῃ νὰ καύσῃ τὰ χωριά,
 Συρράκον, Καλαρρύτας, βασιλικὸν ῥαγιᾶ.
 Ὅσον νὰ πὰν ὁ Τζάνος, τοῦ φεύγουν περισσοί,

- ἀπὸ τὸ στράτευμά του δὲν ἦταν οἱ μισοί,
καὶ ὅσων ν' ἀποσώπη καὶ στέκει, σταματεῖ
425 γυρίζει καὶ κοιτάζει, τοῦ ἔφυγαν κι' αὐτοί.
Σηκώνεται καὶ φεύγει κι' ἔρχεται ἐν ταύτῳ
εἰς τὸν Ἀλῆν βεζύρη τοῦ λέγει τὸ καὶ τό.
κι' ἐν ᾧ ἦν νὰ θαυμάσῃ εἰς τὸ ἔξαφνικόν,
τοῦ ἔρχεται καὶ ἄλλα χειρότερον κακόν.
- 430 Ἀπὸ τὴν Ἄρτα τοῦλθε μιὰ εἶδησι κακὴ
τί γύρισε ὁ Νταλίπης κι' ἐκλείσθηκεν ἐκεῖ.
ἐκλείσθη εἰς τὸ κάστρον μ' ὅλον τὸν ταῖρέν,
σῆκωσε μπαϊράκια κι' ἔβαλε ζαῖρέν.
εἴκοσ' κανόνια εἶχε στὸ κάστρον ὑψηλὰ
435 ἔκαμ' ἐτοιμασίαν καὶ τὰ ἔσιασε καλά.
Βεζύρης τὸ μανθάνει, θαυμάζει κι' ἀπορεῖ
ν' ἀφήσῃ τὸν Νταλίπην, ποτὲ δὲν ἤμπορεῖ.
φωνάζει τ' ἄρματα μου καὶ ζώνει τὸ σπαθί,
μόνος τ' ἀποφασίζει στὴν Ἄρταν νὰ βρεθῇ.
- 440 ἐπρόσταξε καὶ βάνουν τελιάληδες φωνὴν
νὰ βγοῦν οἱ Ἀλβανῖται εἰς τὴν Πουγωγιανήν,
μαζί του νὰ κινήσουν, ἔτσι τοὺς ὀμιλεῖ,
στὴν Ἄρτα νὰ πηγαίνουν μ' αὐτὸν τὸν Καραλή,
τοῦ λέγει τὸ ῥιτζιάλι, «Αὐθένταμ, τ' εἶν' αὐτό ;
445 τὰ Γιάννινα ν' ἀφήσῃς δὲν εἶναι δυνατό».
Μονάχοι νὰ πηγαίνουν, τοὺς ξαναομιλεῖ
νὰ πάρουν τοῦ Νταλίπην αὐτὴν τὴν κεφαλή.
ἐκίνησε κι' ἐπῆγε στράτευμα δυνατόν,
ἦσαν ὡς τρεῖς χιλιάδες καὶ ὅλον διαλεκτόν.
- 450 μαζί μὲ τούτους πῆγε καὶ πολλὴ Λιαπουριά
νὰ πάρῃ τὸν Νταλίπην μὲ τὴν τερατουριά.
ὠμίλησε τοῦ Ἄγου ὁ Χόντος παρευθὺς
κι' οἱ ἄλλ' οἱ Ἀλβανῖται ἐκρούφηκε καθεῖς.
ὁ Ἄγος ἀνεβάζει καμμιὰ σαρανταριά,
455 σκοτώνουν τὸν Νταλίπην μὲ τὴν τερατουριά.
ἀνοιξαν καὶ τὸ κάστρον κι' ἔκαμαν λιμουριά
ὅλον τὸ βιὸ ἀπὸ μέσα αὐτὴ ἡ Λιαπουριά.
ζαπώνοντας τὸ κάστρον πῆραν τὴν κεφαλή
στὰ Γιάννινα τὴν στέλλουν αὐτοῦ τοῦ Καραλή,
- 460 στὴν ὄραν μὲ στὸ κάστρον τὴν ἔστησε ψηλὰ

σ. 49

σ. 50

- τὴν κοίταζαν ὁ κόσμος μαζώχτηκεν χαμλά.
 ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη τῆς θάλασας αὐτὰ
 κατέβηκεν ἄρμάτα καράβια δυνατὰ
 στὴν Πρέβεζαν, στὴν Πάργα σ' αὐτὴν τὴν Λιαπουριάν,
 465 στὰ μέρη τοῦ πελάγου σ' ὄλην τὴν Τζαμουριάν.
 ἔδειξαν τὸ φερμάνι εἰς ὄλους παρευθὺς
 ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες νὰ σηκωθῆ καθεὶς
 μὲ ξύλα μὲ λιθάρια, κι' ἐγύρισαν πολλοὶ
 ἦλθαν νὰ πολεμήσουν αὐτὸν τὸν Καραλή.
 470 εἰς τὴν Αὐλῶνα βῆκε τοῦ Πλιάσα τὸ παιδί,
 κατέβηκε κι' ὁ Σκόδρας κι' ἔστησαν ὄρδι.
 Μουχτάρ Πασιάς σὰν εἶδε τὸ πῶς ἦταν στενὰ
 τὸν πόλεμον φοβήθη καὶ ὅλα τὰ δεινὰ.
 τοῦτοι τὸν πολεμοῦσι μὲ τόπια φοβερὰ
 475 τοῦ ῥίπτουν κομπαράδες, χαβάνια τρομερὰ.
 Μουχτάρ πασιᾶς ἀρχίζει καὶ κλαίει σὰν τερλὸς
 θέλει νὰ προσκυνήσῃ γιὰ νὰ φανῆ καλός.
 Σαλήχ πασιᾶς τοῦ λέγει δὲν σοῦρχεται ντροπή;
 εὐθὺς νὰ προσκυνήσῃ καθένας τί θὰ πῆ;
 480 Ἐτοῖτος δὲν ἀκούει μοῦ γράφει μὲ τιμῆ,
 γράφει θὰ προσκυνήσῃ πλέον δὲν πολεμεῖ.
 ζητεῖ πολλὰ μουλάρια βασιλικά νὰ βγῆ,
 φερμάνι προσκυνάει σουλτάν' τὴν προσταγή.
 στὸ Τεπελέν πηγαίνει ἐκεῖ γιὰ νὰ σταθῆ,
 485 νὰ γράψουν εἰς τὴν Πόλιν γιὰ νὰ συγχωρεθῆ.
 σὰν τό μαθ' ὁ βεζύρης μεγάλως τὸν λυπεῖ
 δὲν ξεύρει τί νὰ κάμη, δὲν ξεύρει τί νὰ πῆ.
 καὶ εἰς ὀλίγας μέρας ἄλλη μεταβολή.
 Βελῆ πασιᾶν σκλαβώνουν χωρὶς ἀναβολή.
 490 τὸν βάζουν στὸ καράβι τὸν φύλαγαν καλά,
 μὲ ζεύκια, μὲ ρεχάτια μὲ φαγητὰ πολλὰ.
 Ἄχμέτ πασιᾶς σὰν εἶδε τοῦτο π' ἀκολουθοῦν,
 καὶ θεῖον καὶ πατέρα γιὰ νὰ παραδοθοῦν.
 τὴν Πάργα τὴν ἀφήνει προσκύνησεν εὐθύς.
 495 εἰς τὰ καράβια πῆγε τὸν δέχθη ὁ καθεὶς.
 κ' ἐν' ᾧ ἦν νὰ θαυμάζῃ εἰς τὰ ἔξαφνικά,
 Ἄλῆ πασιᾶς, τοῦ φέρουν χειρότερα κακά.
 ὁ Νότης πῶς εὐγῆκεν, ἔνδοξος καὶ λαμπρός,

- σύναξε τοὺς Σουλιώτας κ' ἔρχεται παρεμπρῶς.
 500 κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἄλλη τερατουριά.
 Παραμυθιά γυρίζει κι' αὐτὴ ἡ Τζιαμουριά.
 Πῆγαν οἱ 'Αλβανίταις εὐγαίνουν ἐν ταῦτῳ,
 ἔμπροσθεν τοῦ Βεζύρη τοῦ λέγουν τὸ καὶ τὸ
 ὁ κόσμος σοῦ γυρίζει πῶς νὰ φερθῶμ' ἡμεῖς,
 505 κι' ὅσοι γυρίζουν φεύγουν ἕξιόνονται τιμῆς.
 'Αλῆ πασιᾶς τοῦ λέγει καθεὶς νὰ σηκωθῆ,
 νὰ παρ' τὴν φραμιλιάν του νὰ πάνη νὰ σταθῆ.
 σύρτε στὸ Τεπελένι χωρὶς ἀναβολή.
 τὸ πῶς θὰ τὸν θυμοῦνται κλαίωντας ὁμιλεῖ
 510 τ' ἀγῶγι τοὺς πληρώνει διὰ νὰ σηκωθοῦν
 γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσουν πιστοὶ νὰ τοῦ σταθοῦν.
 σήκωσαν τὰ χαρέμια τάστειλλαν παρευθὺς,
 κι' αὐτοὶ ἀποφασίζουσιν νὰ μείνη ὁ καθεὶς,
 πολλοὶ μαζὺ του μένουσιν κ' ἐστάθησαν πιστοί.
 515 στὸν ὄρκον ποῦχαν κάμη ἐφάνησαν σωστοί.
 ἐστάθησαν καὶ εἶπαν ὅτι θελὰ κλεισθοῦν
 κι' αὐτοὶ μὲ τὸν βεζύρη μαζὺ νὰ χαλασθοῦν.
 ἄρχησαν τὸν μαζόνουν μὲ τὴν τερατουριά.
 ἦλθαν καὶ στὸ ζαγόρι κι' ἐπλάκωσαν χωριά.
 520 ἔστειλλεν ὁ βεζύρης μὲ στὰ χαντάκια αὐτά,
 στὰς ντάμπιας τοῦ Γιαννίνου στρατεύματ' ἄρκετά.
 Παλάσκας τοπηζίδες ὅλ' ἀπὸ τὴν Μηλιά.
 προσκύνησαν κ' ἐπῆγαν μ' αὐτὸν τὸν βασιλιά.
 τὸ Μέσοβον ἀφήνει αὐτ' ἡ 'Αλβανιτιά,
 525 ἔρχεται εἰς τὴν Νάζιαν καὶ ἔβαλε φωτιά
 ἔκαμαν εἰς τὴν Μάζαν ἕναν διαβολικὸν
 πόλεμον μὲ τουφέκια πολὺ τρομακτικόν.
 Οἱ 'Αληπασαληδες σὰν εἶδαν τὰ στενά,
 βάσταξαν δυὸ ἡμέρας μὲ ὄλα τὰ δεινὰ
 530 προσκύνησαν καὶ φεύγουν πῆγαν στὸν Βασιλιάν
 κι' ἄρχισαν νὰ δουλεύουσιν μεγάλην διαβολιάν.
 ἀπέμειναν στὴν Μάζιαν ἄνθρωποι δέκα ὀκτῶ
 σηκώθηκαν καὶ φεύγουν καὶ τοῦτοι ἐνταυτῶ
 στὰ Γιάννινα ἐμβαίνουν σ' αὐτὸν τὸν Καραλῆ,
 535 κι' ὄλας τὰς δυστυχίας καθεὶς τοῦ ὁμιλεῖ.
 'Αλῆ πασιᾶς σηκώθη τόπος δὲν τὸν χωρεῖ

σ. 52

σ. 53

- πᾶν στοῦ ντερβίση ζέρβα θαυμάζει κι' ἀπορεῖ!
 πάλιν μετασηκώθη στὸν κάστρον νὰ ἐλθῆ
 ἦταν κλεισμέν' ἡ πόρτα, φανάζει ν' ἀνοιχθῆ.
 540 'Αλῆ πασιᾶς φωνάζει τὴν πόρτα τὴν κτυπεῖ
 καὶ μέσα δὲν ἀκούει μεγάλη σιωπή.
 μὲ μαριουλιὰν φωνάζει τὸ κάστρον ν' ἀνοιχθῆ
 τὸ χερλῆ φερμάνι θὰ ἔμβη νὰ δεχθῆ.
 φοβήθηκαν οἱ μαῦροι τ' ἀνοίγουν παρευθὺς
 545 σὰν ἀκουσε φερμάνι ἐτρόμαξ' ὁ καθεὶς,
 κοντὰ εἰς τοῦτο ὅλα ἄλλα διαβολικὰ
 εἰς τὸ Μπιστοῦνι τοῦλθαν καὶ εἰς τοῦ Κατζικᾶ.
 ἦλθαν γιὰ νὰ τὸν κλείσουν στὰ Γιάννινα αὐτὰ
 καὶ νὰ τὸν πολεμήσουν μὲ τόπια δυνατά.
 550 οἱ ἀληπασαλίδες κι' αὐτὴ ἡ λιαπουριά
 φωτιά πηγαίνουν βάνουν εἰς τὰ λοιπὰ χωριὰ
 καὶν' τὸν προφήτ' Ἡλίαν κι' ὅλα τὰ φοβερά
 αὐτὰ τὰ μοναστήρια τὰ θεῖα κι' ἱερά.
 'Αλῆ πασιᾶς παθαίνει κι' ἄλλο διαβολικὸν
 555 ἐκείνην τὴν ἡμέραν χειρότερον κακόν,
 συνάχθη τὸ ριτζιάλι ὄλον μὲ διαβουλιὰν
 νὰ πᾶν νὰ προσκυνήσουν κι' αὐτοὶ τὸν βασιλιάν,
 Σελήμπεης μαζί τους τ' Βελῆ πασιᾶ παιδι
 κι' αὐτὸς ἀποφασίζει νὰ πᾶν εἰς τὸ ὄρδι.
 560 οὕτως ἀποφασίζουν καθένας ὁμιλεῖ
 νὰ πᾶν γιὰ νὰ τὸν πιάσουν αὐτὸν τὸν Καραλῆ.
 σὰν ἤκουσ' ὁ Μπραῖμης σαράτζης ὄβριος
 τὸ λέγει τοῦ Βεζύρη κι' ἐφάνη ὡς υἱός.
 'Αλῆ πασιᾶς τ' ἀκούει ἀρχίζ' νὰ στοχασθῆ
 565 εὐθὺς ξαναπροστιάζει τὸ κάστρον νὰ κλεισθῆ.
 ἐκίνησαν κι' ἐπῆγαν στὸ κάστρον ὁ καθεὶς
 'Αλῆ πασιᾶν νὰ πιάσουν νὰ εὔγουν παρευθὺς,
 σὰν ἀποτελειώσουν αὐτὴν τὴν διαβολιὰν
 νὰ πᾶν νὰ προσκυνήσουν εὐθὺς τὸν βασιλιάν.
 570 ἤσαν κλειστὸ τὸ κάστρο κτυποῦσι καὶ βαροῦν
 καὶ μέσα δὲν τοὺς μπάζουν, θαυμάζουν κι' ἀποροῦν.
 τ' Βελῆ πασιᾶ σὰν εἶδε κατάλαβ' ὁ υἱός
 πῶς ὁ Μπραῖμ σαράτζης τοῦ εἶπ' ὁ ὄβριος.
 σηκώνονται καὶ φεύγουν κι' αὐτοὶ μίαν φορὰν

- 575 ὡς δύο χιλιάδες μ' ἄλογα φοβερά.
στοῦ Κατζικᾶ ἐπῆγαν μετάνοιωσαν εὐθύς
τὸν Γιάν' Τζατζάνη ἠῦραν τὸν προσκυνεῖ καθεῖς,
στο Μέσσοβον τοὺς εἶπε κι' αὐτοὶ εὐθύς κινουῦν
Σμαῆλ πασιᾶν εὐρήσκουν πῆγαν τὸν προσκυνοῦν.
- 580 συνάχθησαν χωριάται, καὶ κλέπται ἄρκετοὶ
καὶ καπεταναρέσι ἀνδρεῖοι, δυνατοί,
ἔρχονται τριγυρίζουν τὰ Γιάννινα αὐτὰ
τὰς φοβεράς τὰς ντάμπιας βαροῦσι δυνατά.
Οἱ ἀληπασαλίδες σὰν εἶδαν πιὸ καλά
- 585 πῶς φεύγει τὸ ριτζιάλι ἐκίότευσαν πολλά,
ἄλλοι ἀποφασίζουν ἀμέσως καὶ κινουῦν
Σμαῆλ πασιᾶν γηρεύουν πηγαίνουν προσκυνοῦν,
ἄλλοι γυρίζουν πίσω σιὸ κάστρον νὰ σταθοῦν
νὰ τοὺς ἐμβάση μέσα μαζί του νὰ χαθοῦν.
- 590 οἱ τοῦρκοι οἱ Γιαννιώται ἐβγῆκαν νὰ δεχθοῦν
τὸ ὑψηλὸν φερμάνι καὶ νὰ ὑποταχθοῦν,
ἔμβασαν τὸ φερμάνι τ' Ἀσίμπεη εὐθύς,
τ' ἀνοίγουν τὸ διαβάζουν, τὸ προσκυνεῖ καθεῖς.
'Αλῆ πασιᾶς μανθάνει ἀρχίζει μιὰ φορὰ
- 595 νὰ ρίπτει κομπαράδες καὶ τόπια φοβερά.
οἱ Γκέγκηδες πηγαίνουν κι' αὐτὴ ἡ λιαπουριά
τὰ ἐργαστήρι' ἀνοίγουν καὶ κάμουν λιμουριά.
καὶ ὄχι ἐργαστήρια καὶ σπήτια ἄρκετὰ
συντριβοντας ταῖς πόρταις λιμούριαζαν κι' αὐτὰ
- 600 κορδέλες καὶ τζαρούχια ἔκαμαν λιμοριὰ
καὶ τηρακλιὰ καὶ ροῖ'χα, φέσια καὶ λαχουριά,
καρπέταις μαξιλάραις φορτώματα πολλά,
σεπέτια, καναβάταις, διάφορα καλά.
τσιμπούκια ἱμαμέδες, εἰκόνας ἀργυρᾶς
- 605 καὶ φλωροκαπνισμένας, κανδύλας φοβεράς
πῆραν στὰς ἐκκλησίας Βαγγέλια ἱερὰ
καὶ δίσκους καὶ ποτήρια ποῦ ἦταν τρομερά,
φελόνια, πετραχήλια, στιχάρια φοβερά
βαγγέλια ἀσημένια τὰ θεῖα κι' ἱερά.
- 610 Μητρόπολιν ἀνοίγουν κι εὐρίσκουν ἓνα δυὸ
τοὺς τυραγνοῦν περίσσια καὶ μαρτυροῦν τὸ βιό,
μαρτύρησαν καὶ τοῦτοι τὸ βιὸ ἀληθινὰ

σ. 55

σ. 56

- τὸ ποῦ ἦτον κρυμμένον, σὰν εἶδαν τὰ δεινὰ
 καὶ σὰν ἐμβῆκαν μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησιάν
 615 κάμνουν εἰς τὸ μπιδροῦμι μεγάλην χαλασιάν.
 ἐκ' εἶχεν ὁ Δεσπότης αὐτὸ τὸ φλωρικὸν
 τ' ἄσπρα τῆς Χρυσοβίτσης δὲν ἤλπιζε κακόν.
 ἦταν πουγγιά διακόσια διάφορα φλοριά,
 οἱ Γκέγκηδες σὰν μβῆκαν τᾶκαμαν λιμουριά
 620 ἐπῆραν καὶ φελόνια καὶ τὰ ἄσημικὰ
 ἐπῆραν καὶ τὰ ἄσπρα κι' ὅλα τὰ φλορικά.
 ἀλοῖμονον Γιαννιώται εἰς τοῦτο τὸ κακὸν
 τί λέγετε νὰ εἶναι, δὲν εἶναι θεϊκόν;
 τὰ ἱερὰ φελόνια ν' ἀρπάζ' ἡ Γκεγκουριά
 625 τὰ ἱερὰ ποτήρια νὰ κάμνουν λιμουριά;
 κλαῖστε συμπατριῶται, κλαύσατε ἀδελφοί,
 γιατί μᾶς λιμουργιάσθη ἡ θεία μας τροφή.
 ἀπὸ καρδιὰν φωνάξτε ὅλοι στὸν ποιητὴν
 ἴλεως γιὰ νὰ γίνῃ εἰς τὴν πατρίδ' αὐτήν.
 630 Θεὸς αὐτιὰ δὲν βάνει σ' ἁμαρτωλοῦ ψυχὴν
 καὶ πλέον δὲν ἀκούει ἐτούτου τὴν εὐχὴν.
 ἐμβῆκαν οἱ χωριάται καὶ κάμνουν λιμουριὰν
 σαγάνια, τεντζιερέδες κι' ἀπὸ μιὰν σιδηριάν,
 τὰ σπῆτια λιμουριάζον πρῶτα τ' αὐθεντικὰ
 635 ὄσα ἔταν τοῦ Βεζύρη, Μουχτὰρ πασιᾶ δικά,
 κι' ἀντὶς νὰ λιμουριάζον αὐτὰ τ' αὐθεντικὰ
 ἐτρύπαγαν καὶ τᾶλλα ποῦταν ἀραδικὰ.
 δὲν ἔφθανε π' ἀρπάζουν καζάνια καὶ σινιὰ
 τεψιὰ καὶ μαξιλάρες, μανδύλια γεμενιὰ
 640 καρπέταις καὶ κηλίμια, χεράμια καὶ μαλλιὰ
 παπλώματα, σελτέδες κάμνουν κι' ἄλλην δουλιὰ;
 χαλνοῦσι καὶ τὰ σπῆτια καὶ πέρνουν σιδηριές,
 σιδηρικὰ ὄσ' ἠῦραν ἀπ' ὄλαις ταῖς μεριαῖς.
 δὲν ἔφθανε π' ἀρπάζουν χωριάται κλεπτουργιὰ
 645 λεμούργιαζαν κι' ἐβραῖοι καὶ τὰ μπαντιδαριά.
 πρὸ τοῦ λοιπὸν νὰ παύσῃ αὐτὴ ἡ λιμουριά
 τοὺς ἀληπασαλίδες χτυπᾶ ἡ κλεπτουργιὰ.
 Οἱ Γκέγκηδες ἀγρεύουν πολ' ὑπερβολικὰ
 βάνουν φωτιὰν στὰ σπῆτια ὅλα τ' ἀρχοντικὰ
 650 καῖν καὶ τὰ λιθαρίτζια σαράγια τὰ καλὰ

σ. 57

σ. 58

- ὁμοίως τῶν πασιᾶδων καὶ τούρκικα πολλά.
 ἔρριπτονταν τὰ τόπια ἔτρεχ' ἢ ἄλβανιτιὰ
 κανεῖς δὲν ἤμποροῦσε νὰ σβύση τὴν φωτιά.
 ποῦ νᾶσθαν νὰ κοιτᾶτε ἀπὸ καμμιᾶν μεριᾶν
 655 σιὰ Γιάννινα τὴ φλόγα αὐτὴν τὴν λιμουργιᾶν,
 νὰ βλέπαταν γυναῖκες κορίτζια αρκετὰ
 ἔτρεχαν σιὰ σοκάκια κι' ἔβαναν χουγιωτὰ,
 τόση μεγάλη φλόγα σηκώθηκε καλὰ
 στοχάζομαι τί πῆγε σιὰ σύγνεφα ψηλὰ
 660 σὰν τί φωνᾶς νομίζεις σὰν τ' ἀναστεναγμοὺς
 τί βογκητὰ, τί θρήνους καὶ τί ἀλαλαγμοὺς,
 τί δάκρυα τί λύπη καὶ τί μπαῖλισιᾶν.
 πῶκαμαν αἱ γυναῖκες σ' αὐτὴν τὴν χαλασιᾶν.
 τί βογκητὰ οἱ ἄνδρες τί δάκρυα πολλὰ
 665 στερήθηκαν τὰ σπῆτια καὶ βιό τους τὰ καλὰ
 μὲ τί νὰ φυλαχθῶσιν τ' εἶν' τούτ' ἢ ἀδικιᾶ;
 γυναῖκες καὶ παιδιὰ ποῦ ναῦρουν κατοικιᾶ;
 αλοῖμονον φωνάζουν παιδάκια τὰ μικρὰ
 μᾶς ἔκαυσαν τὰ σπῆτια κι ἔμεναν ὡς νεκρά,
 670 καὶ ποῖος νὰ μὴ κλαύση πιὸς νὰ μὴ λυπηθῆ
 παρόμοια ν' ἀκούη καὶ νὰ μὴν πικρανθῆ;
 "Ὀχ τί πόνος! ὦχ τί ζάλη
 ὦχ τί λύπη στὸ κεφάλι!
 ὦ γαζέπι φαθερόν!
 675 ὦ μεγάλη δυστυχία!
 τῶν ελλήνων τυραννία!
 ὦχ τί κάζον τρομερόν!
 ὦχ πικροὶ Ἰωαννῖται
 τάχατες τί καρτερεῖτε
 680 Γιάννινα γιὰ νὰ φκιασθοῦν!
 τὸ ἐλπίζετε καῦμένοι
 σιὰ χαμένα πικραμένοι
 τί θέλ ἀποχαλασθοῦν.
 ὅτι βλέπω τὰ νησιᾶνια
 685 τους πασαδες πῶχουν μανια
 τοῦτος γιὰ νὰ χαλασθῆ.
 βασιλιάς δὲν ὑποφέρει •
 εἰς τὴν πόλιν θὰ τὸν φέρη